

סבא מציל את הגבעה

כתב: אברהם בר-אב

איורים: ערן קמחי

הוצאת רימונים 2019

על הספר

יואב בן השמונה גר בעיר בבית ממוחשב. טכנולוגיה משוכללת מאפשרת לאביזרים ומכשירים בבית לפעול על פי פקודה קולית. למשל התריסים נפתחים ונסגרים בפקודה. סבא פאסי גר על גבעה מבודדת בבית בוץ, ומנהל אורח חיים טבעוני. הוא מגדל את המזון שהוא אוכל ומאפשר מרחב מחיה לצמחי הבר ולחיות הבר. סבא נלחם בפיראטים שרוצים לעלות על הגבעה להרוס את ביתו, כדי לבנות שם בתי קומות, ועוזרים לו בעלי החיים והצמחים שבטבע.

בספר מתפקדים ביחד דמיון ומציאות. דמיון, כמו חליל הקסם שיכול להצמיח עצים בין רגע ולבקוע את האדמה, מרגלים ופיראטים שמנסים לשדוד את ביתו של הסבא, וגלימת רואה ואינו נראה. לצידם יוני דואר, השייכות לעבר יותר מאשר להווה, ובית החכם, שעונה לפקודות קוליות. עם זאת יש בספר שאלות בלתי פתורות כמו מיהו בעל הקרקעות שעליהן שוכן בית הבוץ, ולמי יש זכות עליהן? האם חפים מפשע נפגעו בהתקפת הפיראטים על השכונה? והאם התשובה לאלימות היא אלימות?

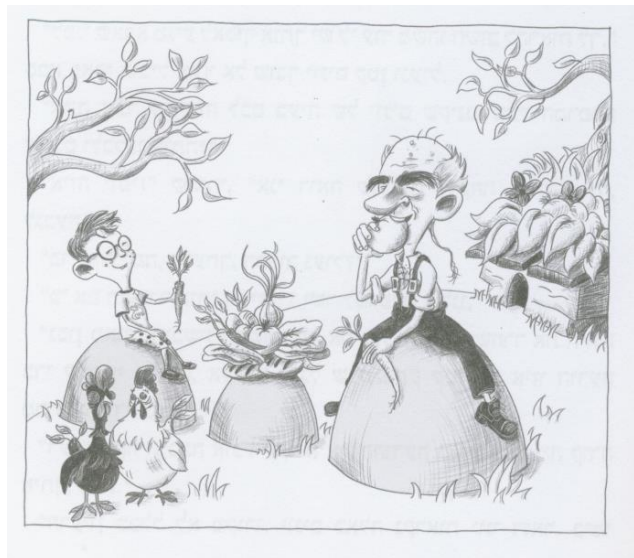
פעילות לאחר קריאת הספר

הילד בין בני גילו

“חטפתי עונשים מהמטפלות בבית הילדים וספגתי עלבונות מילדי המשק. אל ההורים לא יכולתי לברוח, ובמקום זה ברחתי פעם אחר פעם לגבעה הזאת שאנחנו נמצאים עליה---כל ילד שהרביץ לי ידע שלמחרת ימצא נחש זעמן במגרה שלו”, צחק סבא. “אני ידעתי שהזעמן הוא לא נחש ארסי, הם לא---” (עמוד 15)

- איך השפיעה ילדותו של סבא כילד חוץ בקיבוץ על החלטתו לגור על הגבעה?
- איך השפיעו סיפוריו של סבא על ילדותו על נכדו יואב? קראו בעמוד 30
- במה היה יואב שונה מחבריו?
- מה דעתכם על הדרך שבה החזיר יואב ליקיר שהציק לו, כגמולו?
- מה הייתה פינת המפלט של יואב? במה הייתה דומה לפינת המפלט של סבא?
- כתבו על הילד השונה בחברה, מהי ההתנהגות כלפיו? איך הוא מרגיש?

חיים בטבע

- תארו את הארוחה שאכלו סבא ויואב : מה הם אכלו? מאין הגיעו המצרכים?
- תארו ארוחה אהובה עליכם. איפה אכלתם אותה? אילו מצרכים היו בה?
- האם התנסיתם בגידול ירקות או בגידול צמחי תבלין? ספרו על ההתנסות שלכם!
- ישנם באינטרנט אתרי הדרכה רבים, גם בווידיאו.

- נסו להיעזר בהם כדי להכין עציצי ירקות וספרו על כך.

טכנולוגיה לעומת טבע

- מה אפשר ללמוד על הבית הממוחשב בתחילת הסיפור? מה ממוחשב בבית?
- למי קורא אבא "איש המערות" ומדוע?
- במה מאכזב הבית החכם את אבא ואמא?
- מדוע הגיע סבא לגור על הגבעה ואיזה אורח חיים הוא מנהל?
- אנחנו שומעים על הגבעה גם בתקופת שלטון הרומאים, גם בנערותו של סבא וגם בהווה. מה ידוע לקוראים על הגבעה בכל התקופות?
- ספרו על בית הבוץ, מה יתרונו לעומת בית מאבן?
- קראו בעמוד 20 וספרו, כיצד מתקנים סבא ויואב את הסדקים בקירות, וכיצד הם מכינים את הבלוקים לבניה ואת המלט לסתימת החורים בקיר.
- הדואר של פעם: איך הגיע דואר ליואב מסבא?
- איך פיענח יואב את מכתבו של סבא?

חיות מחמד

- מדוע החזיר אבא את הצב לסבא אחרי יום אחד?
- מה היו הנימוקים של אמא נגד חיות מחמד? מה דעתכם על כך?

יחסים במשפחה

- מיהן הדמויות המופיעות בסיפור?
- מה היחסים בין יואב וסבא שלו? הביאו דוגמאות.

עלילת הסיפור, סבא מציל את הגבעה

- על פי סיפורו של סבא, כיצד נשדדו הגבעות?
- היכן מצא סבא את החליל?

- אילו כוחות היו לחליל?
- מי היו הפיראטים שסבא גירש מהגבעה?
- איך עקב יואב אחרי המרגלים של חברת הבנייה?
- כיצד נלחם סבא בפירטים?

- התבוננו באיור ותארו את נצחוננו של סבא.

דמיון ומציאות בסיפור

בסיום הקריאה כתבו בטבלה מה מציאותי, מה דמיוני ומה יכול להיות מציאותי בסיפור.

מציאותי	דמיוני	יכול להיות מציאותי

הכינו:

ד"ר איה מרבך

ד"ר רחל עזוז

מחברות סדרות ספרי לימוד בחינוך לשוני